

Систем спречавања прања новца, финансирања тероризма и пролиферације

Прање новца

Конверзија или пренос имовине стечене извршењем кривичног дела;

Прикривање или нетачно приказивање праве природе, порекла, места налажења, кретања, располагања, власништва или права у вези са имовином која је стечена извршењем кривичног дела;

СТИЦАЊЕ, ДРЖАЊЕ ИЛИ КОРИШЋЕЊЕ ИМОВИНЕ СТЕЧЕНЕ ИЗВРШЕЊЕМ КРИВИЧНОГ ДЕЛА;

Прање новца је процес у коме криминалци покушавају да прикрију незаконито стечене приходе привидно их чинећи као да долазе из легитимног извора.

Крајњи циљ прања новца је да се приходи стечени криминалом учине „чистим“ и употребљивим без изазивања сумње.

Процена Канцеларије УН за дроге и криминал (UNODC) је да се количина опраног новца на глобалном нивоу креће од 2% - 5% BDP-а

≈ 1,75 до 4,37 билиона USD

FATF

Financial Action Task Force

beginning → *end*

THE ART OF
COMMUNICATING

FATF

Financial Action Task Force

Међувладино тело основано 1989. године од стране Групе 7 најразвијенијих држава света.

Поставља стандарде у области спречавање прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење.

Идентификује рањивости на националном нивоу у циљу заштите међународног финансијског система од злоупотребе.

Препоруке FATF дефинишу оквир мера које државе треба да примењују како би спречиле прање новца и финансирање тероризма, као и финансирање ширења оружја за масовно уништење

Усвојене на пленарном заседању ФАТФ у фебруару 2012. године
40

Формално правно необавезујуће, представљају кровни међународни стандард

FATF

Financial Action Task Force

METHODOLOGY

**TECHNICAL COMPLIANCE
ASSESSMENT**

EFFECTIVENESS ASSESSMENT

FATF

Financial Action Task Force

Процена техничке усклађености како се захтеви
Препорука ФАТФ осликавају у законодавним и
институционалним оквирима државе

Темељ на коме се заснива систем за СПН/ФТ

Процена делотворности обим у ком
законодавни и институционални оквири
производе очекиване резултате

FATF

Financial Action Task Force

Процена делотворности има за циљ да:

идентификује обим у ком систем СПН/ФТ на националном нивоу постиже циљеве дефинисане у стандардима ФАТФ и идентификује потенцијалне системске слабости;

омогући земљама да дефинишу приоритете у погледу мера за унапређење сопственог система.

"Обим у ком се остварују дефинисани исходи"

FATF

Financial Action Task Force

- ▶ NON-COOPERATIVE COUNTRIES
NAMING AND SHAMING

shutterstock.com - 1976364761

High-Risk
Jurisdictions
subject to a
Call for
Action (i.e.
"black list")

Democratic
People's
Republic of
Korea

Iran

Myanmar

Jurisdictions under Increased Monitoring (i.e. "grey list")- 23 June 2024

Bulgaria

Burkina Faso

Cameroon

Croatia

Democratic Republic of Congo

Haiti

Kenya

Mali

Mozambique

Yemen

Namibia

Nigeria

Philippines

Senegal

South Africa

South Sudan

Syria

Tanzania

Vietnam

Venezuela

Манивал

Комитет Савета Европе

Бави се проценом система за борбу против прања новца и финансирања тероризма

У државама чланицама Савета Европе које нису чланице FATF

Република Србија

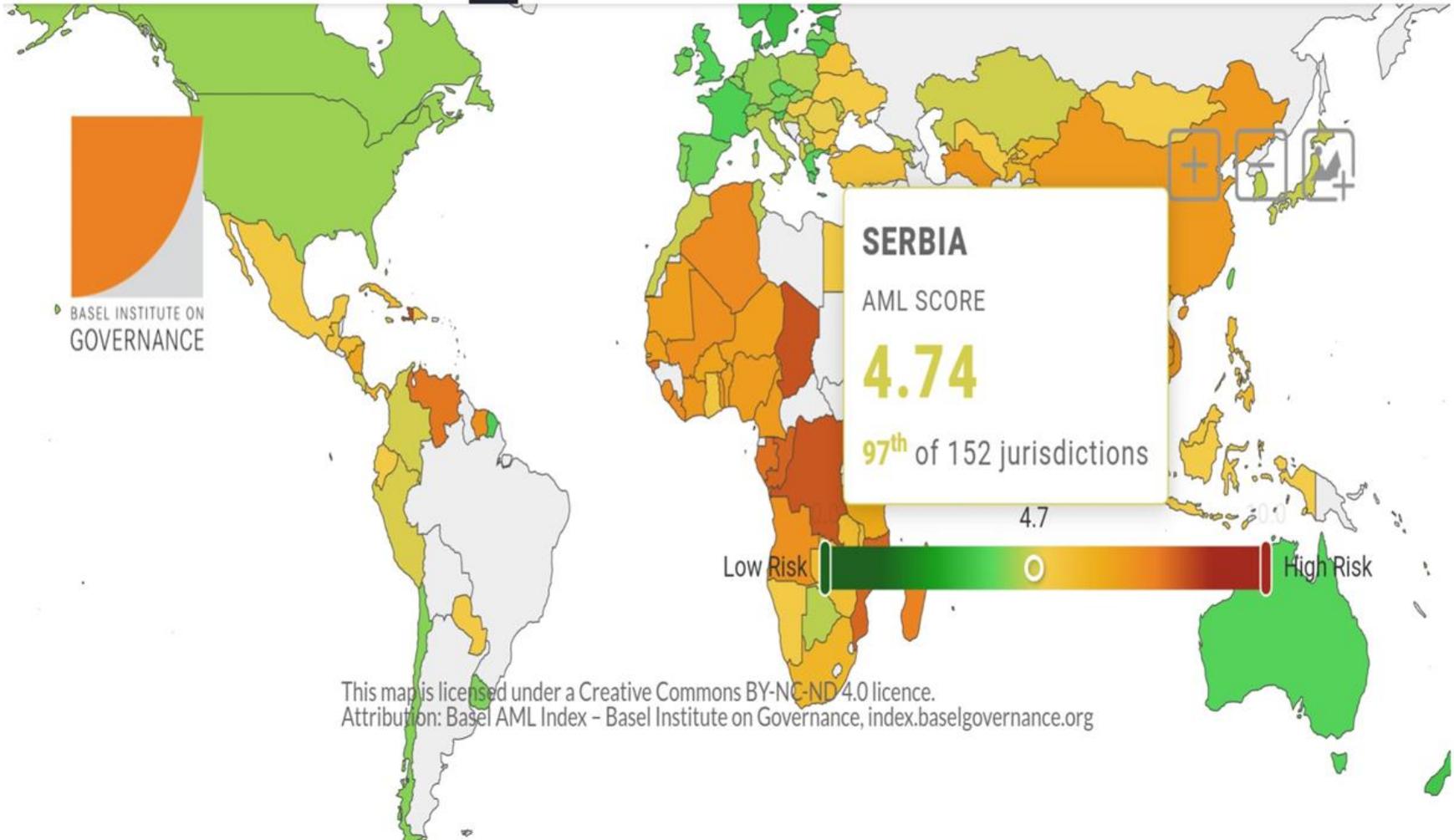
Пети круг евалуације 2015. година

Референтни период

Упитници

Сива листа и Србија

Да ли смо спремни за шести круг?

This map is licensed under a Creative Commons BY-NC-ND 4.0 licence.
Attribution: Basel AML Index - Basel Institute on Governance, index.baselgovernance.org

Прање новца кроз фазе

Три основне фазе:

Фаза улагања;

Фаза раслојавања;

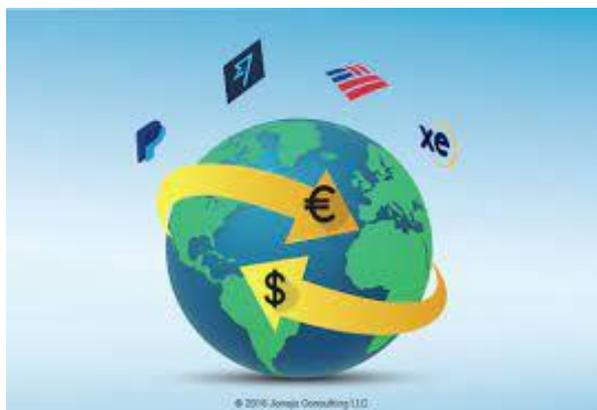
Фаза интеграције.

„PLI“ = „URI“

PEP

vs

Како
спречити?

Систем борбе против прања новца

Дилери и
брокери

Казина

Рачуновође
и ревизори

Адвокати

Агенције за
промет некретнина

Банке

Осигуравајућа
друштва

Управа за спречавање прања новца

Управа прикупља финансијско-обавештајне податке од обезбеника, анализира их и у случају када утврди да постоји основ сумње у прање новца или финансирање тероризма, такве податке прослеђује надлежним државним органима, пре свега полицији или тужилаштву.

Народна
Банка Србије

Тржишна
инспекција

Комисија за
хартије од вредности

Пореска
управа

Јавно
тужилаштво

Полиција

Судови

Управа
царина

Стране финансијско-
обавештајне службе

Легенда:

Обезбеници Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма (члан 4)

Институције које врше надзор над применом Закона о спречавању прања новца (члан 82)

Правосудни и
полицијски органи

Funded
by the European Union

COUNCIL OF EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Ко је
најбитнији?!

обвезници

банке

адвокати

посредници у
продаји непокретности

мењачнице

нотари

јавни поштански
оператор

рачуновође

Инвестициони
фондови

брокерско-дилерска
друштва

порески саветници

платне институције

Приређивачи игара на
срећу у казинима

посредници у
давању кредита

добровољни пензијски
фондови

Приређивачи игара на
срећу преко интернета

факторинг и
форфетинг

лизинг компаније

ревизори

осигуравајућа
друштва

трговање виртуелним
валутама

правна лица која
се баве преносом новца

ЦРХоВ

ПУДИ

Обвезници су и адвокати када:

1) помажу у планирању или извршавању трансакција за странку у вези са:

(1) куповином или продајом непокретности или привредног друштва,

(2) управљањем имовином странке,

(3) отварањем или располагањем рачуном код банке (банкарским рачуном, штедним улогом или рачуном за пословање са хартијама од вредности),

(4) прикупљањем средстава неопходних за оснивање, обављање делатности и управљање привредним друштвима,

(5) оснивањем, пословањем или управљањем привредног друштва или лица страног права;

2) у име и за рачун странке врше финансијску трансакцију или трансакцију у вези са непокретношћу.

Обвезници су и јавни бележници када сачињавају или потврђују (солемнизују) исправе

Адвокати и јавни бележници као обвезници

Органи надлежни за вршење надзора Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма

Управа за спречавање прања новца

НБС

Комисија за хартије од вредности

Управа за игре на срећу

Министарство унутрашње и спољне трговине

Министарство информисања и телекомуникација

Адвокатска комора

Јавнобележничка комора

- Предузетници и правна лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга
 - Факторинг друштва
 - Привредна друштва за ревизију-рачуноводство

- Банке
- Овлашћени мењачи
- Даваоци финансијског лизинга
- Друштва за управљање д.п.ф.
- Друштва за осигурање, друштва за посредовање у осигурању, друштва за заступање у осигурању-животно осигурање
- Институције електронског новца
 - Платне институције
- Пружаоци услуга повезаних са дигиталном имовином

- Банке (кастоди и брокерско-дилерски послови)
 - Брокерско-дилерска друштва
 - Друштва за управљање инвестиционим фондовима
 - Друштва за ревизију и самостални ревизори
- Пружаоци услуга повезаних са дигиталним токенима
 - ЦРХов

- Приређивачи посебних игара на срећу у играчницама
- Приређивачи посебних игара на срећу преко средстава електронске комуникације

- Предузетници и правна лица за посредовање и закупу у промету непокретности
 - Забрана готовинског пословања (члан 36.)

Послови поштанског саобраћаја

Адвокати

Јавни бележници

Координационо тело за спречавање прања новца и финансирања тероризма

У циљу остваривања ефикасне сарадње и координације послова надлежних органа у области СПНФТ, Влада Републике Србије је на основу члана 70. став 2. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма донела ОДЛУКУ о образовању Координационог тела за спречавање прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“ бр. 54/18, 84/19, 6/21 и 6/23);

- 45 чланова/ 23 органа;

- Председник - министар финансија;

Нисте обвезник по ЗСПНФТ Да ли сте део система ?

Управа за спречавање прања новца (financial intelligence unit)

Финансијско-обавештајна служба је национални центар за пријем и анализу извештаја о сумњивим трансакцијама и релевантних информација о прању новца, повезаним предикатним кривичним делима и финансирању тероризма (дефиниција Егмонт групе)

Финансијско-обавештајна служба (базе података-физичка лица)

ФОС је такође одговорна за прослеђивање резултата анализа

Орган управе у саставу Министарств финансија

<http://www.apml.gov.rs>

Финансијско-
обавештајни
ПОСЛОВИ

Прикупљање

Анализа

Прослеђивање

Овлашћења Управе

Праћење финансијског
пословања странке

Привремено обустављање
извршења трансакција

Тражење података од
обвезника

Праћење
финансијског
пословања
странке

3, а најдуже 6 месеци

Најчешће претходи блокада
транзакције

Обвезник је дужан да
поступа по налогу Управе

Привремено
обустављање
извршења
трансакције

72 + 48 сати

Писмени налог

У случају хитности,
усмено

- ▶ Међународно удружење које броји 166 чланица - финансијскообавештајне службе (Financial Intelligence Units - FIUs)
- ▶ Обезбеђује својим чланицама платформу за безбедну размену финансијскообавештајних података и стручних знања- заштићен канал
- ▶ Реципроцитет
- ▶ Управа за спречавање прања новца је чланица Егмонт групе од 2003. године

Шта је финансирање тероризма?

Финансирањем тероризма сматра се обезбеђивање или прикупљање имовине или покушај њеног обезбеђивања или прикупљања, у намери да се користи или са знањем да може бити коришћена, у целости или делимично:

1) за извршење терористичког акта;

2) од стране терориста;

3) од стране терористичких организација.

Под финансирањем тероризма сматра се и подстрекавање и помагање у обезбеђивању и прикупљању имовине, без обзира да ли је терористички акт извршен и да ли је имовина коришћена за извршење терористичког акта

Фазе финансирања тероризма

Прикупљање средстава

пословање компанија

вршење кривичних дела

донације

таксе које се наплаћују на територији која је под контролом терористичке организације

експлоатација природних ресурса, продаја уметнина

Пренос средстава

финансијске институције и/или агенти за пренос новца

алтернативни начини (нпр. хавала), курири

Употреба средстава

пропаганда и промоција

врбовање и обучавање

терористички акт

	Праће новца	Финансирање тероризма	Финансирање ширења ОМУ
Извори новца	Из незаконите активности	Самофинансирање (фокусираност на криминалне активности) или екстерно од стране донатора (добротвора) или прикупљача средстава	Програми које спонзоришу државе
Канали извршења	Фаворизује се формални финансијски систем	Фаворизују се курири за пренос готовине или неформални финансијски системи као што су хавала и мењачнице	Фаворизује се формални финансијски систем
Фокус детекције (откривања)	Сумњиве трансакције као што су депозити некарактеристични за богатство клијента или очекиване активности клијената (полагање новца непознатог порекла, раслојавање и интеграција у легалне токове)	Сумњиви односи, као што су банковни трансфери између наизглед неповезаних лица	Појединци, ентитети, државе, роба и материјали, делатности

Износи трансакција	Релативно високи износи трансакција, често структурирани да се избегне обавеза извештавања (банци)	Мали износи трансакција, углавном испод прага извештавања	Умерени износи трансакција (средње вредности)
Финансијске активности	Сложена мрежа трансакција која често укључује параван (фронт) компаније, акције на доносиоца, офшор пореске рајеве и shell (фиктивне) фирме	Различите методе укључујући формални банкарски систем, неформални систем преноса вредности, кријумчарење готовине и драгоцености	Трансакције изгледају као нормална комерцијална активност, структурирана да сакрије порекло финансирања
Токови (трагови) новца	Кружног тока – на крају заврши код оног ко га је и створио	Линеарно – генерисани новац се користи за пропагирање терористичких група и активности	Линеарно – новац се користи за куповину робе и материјала од брокера или произвођача

Процена ризика од прања новца

Национална процена ризика државе

Кад је усвојена процена
ризика од ПН?

2013, 2018, 2021.

Од кад је процена ризика од
ФТ?

Да ли су израђене још неке
процене ризика?

Национална процена ризика државе

<http://www.apml.gov.rs/uploads/useruploads/Documents/NRA2021.pdf>

Објављена на сајту УСПН

Рад великог броја институција

Учешће приватног сектора

Претња, рањивост, последица

Како је користити?

Кривична дела високог степенa претњи за прање новца

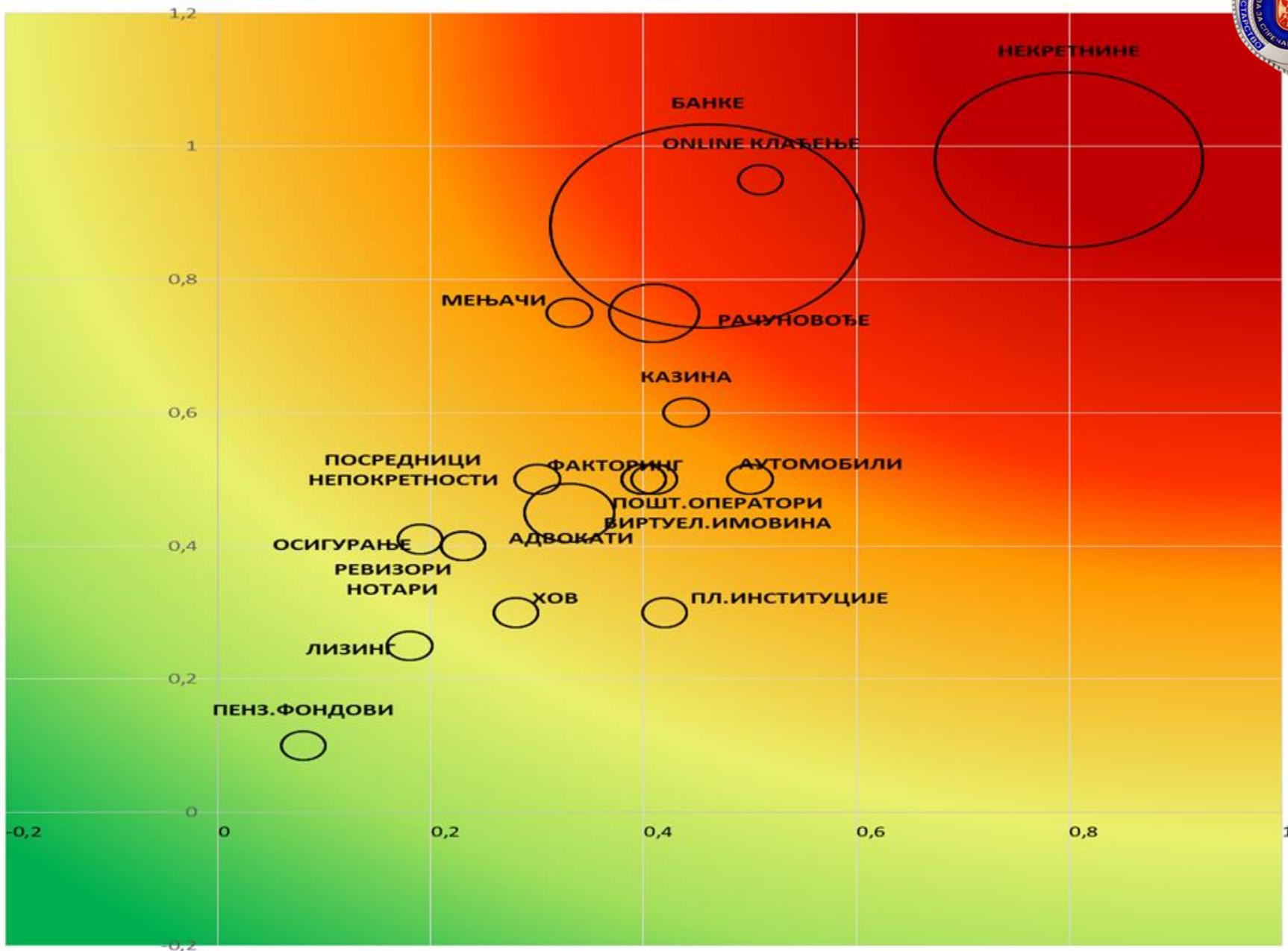
пореска кривична дела

злоупотреба положаја одговорног
лица

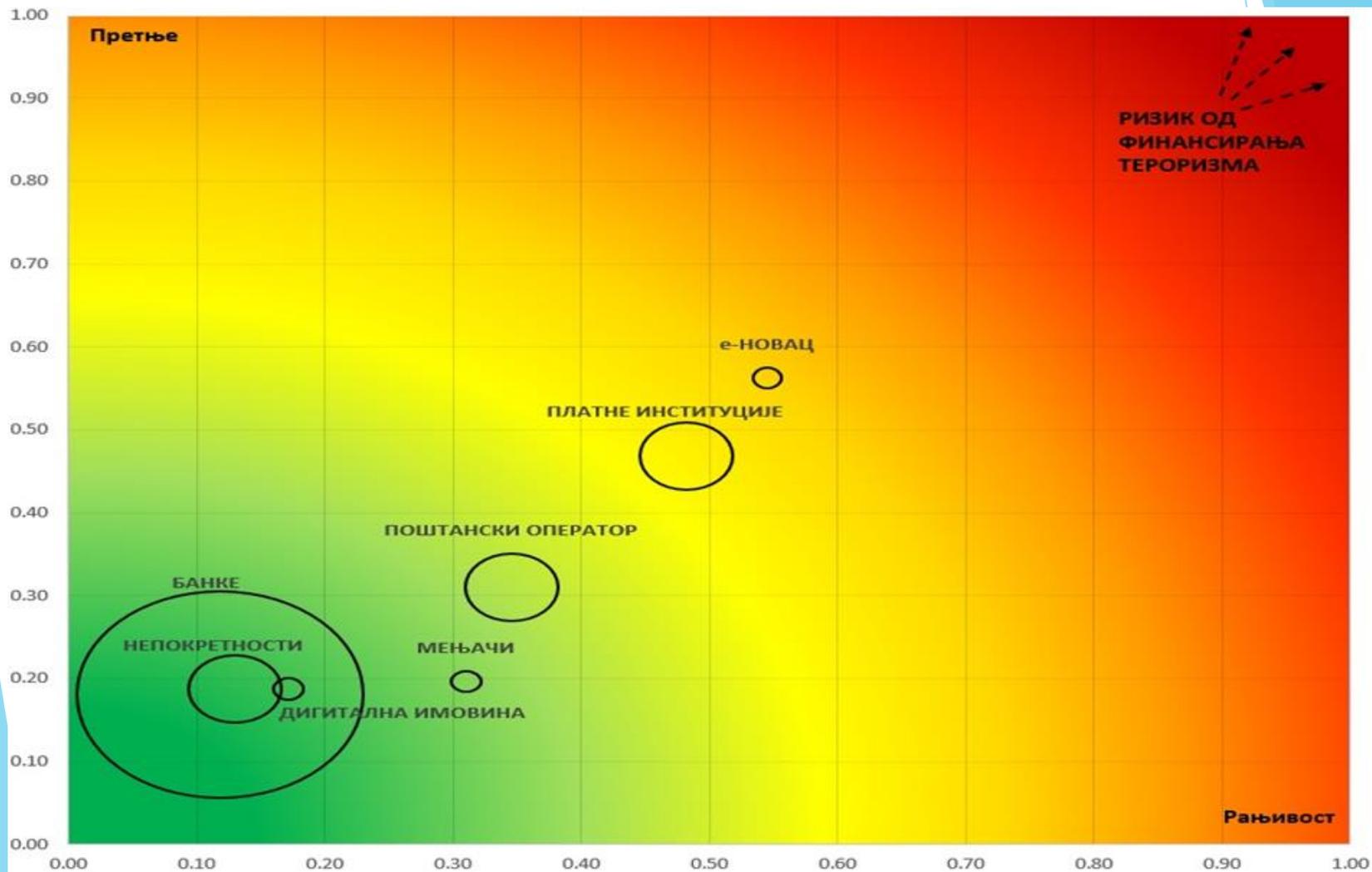
неовлашћења производња и
стављање у промет опојних дрога

злоупотреба службеног положаја

и недозвољен прелаз државне
границе и кријумчарење људи

Финансирање тероризма

Пролиферација

- ▶ параван лица
- ▶ оф-шор ентитета и комплексне
- ▶ власничке структуре
- ▶ политички експонирана лица страних држава
- ▶ реекспорт
- ▶ фалсификованих исправа и документације и с.

Вероватноћа	Велика			
	Средња	Коришћење параван лица Злоупотреба оф-шор ентитета и комплексних власничких структура Злоупотреба реекспорт трансакција		
	Мала	Политички експонирана лица страних држава Коришћење фалсификованих исправа и документације		
		Ограничене	Умерене	Озвильне

Последице

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
УПРАВА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ
ПРАЊА НОВЦА

Српски | Srpski | English

Претрага

Име/Презиме/Надимак (латинични унос користећи:ć,č,đ,ž,š)

Датум рођења

 ÷

Број пасоша

Датум измене

 ÷

Националност

Поништи

Претражи

Претраживач листе означених лица према којима се примењују санкције Уједињених нација

Управа за спречавање прања новца, развила је претраживач који се односи на листе лица према којима се примењују санкције Уједињених нација, тј. на „означена лица”.

Претраживач омогућава физичким и правним лицима да провере да ли имају контакте односно пословну сарадњу с поменутом категоријом лица /Закон о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење („Службени гласник РС”, бр. 41/2018).

Директно претраживање листа означених лица Савета безбедности Уједињених нација које се односе на Резолуцију 1267 (1999), 1989 (2011) и 2253 (2015) у вези с ИСИЛ-ом, Ал Каидом и повезаним физичким лицима, групама лица, привредним и другим субјектима, Резолуцију 1718 (2006) и резолуцијама наследницама у вези с ДНР Корејом, као и Резолуцију 1988 (2011) у вези с Талибанима и повезаним физичким лицима, групама лица, привредним и другим субјектима.

Хвала на пажњи!

